

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพอเพียงตามศาสตร์พระราชา

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร

The Effects of Using a Guidance Activities Package to Enhance Sufficiency Based on
the King's Science of Prathom Suksa IV Students at Wat Yannawa School in Bangkok Metropolisณจันท์ สุริยานาคินทร์ (Najan Suriyanakin)¹ สุขอรุณ วงษ์ทิม (Sukaroon Wongtim)² จิระสุข สุขสวัสดิ์ (Jirasuk Suksawat)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาของนักเรียนก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 27 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้การวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบวัดความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาที่มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .96 และ 2) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพอเพียงตามศาสตร์พระราชา จำนวน 10 กิจกรรม กลุ่มทดลองได้รับชุดกิจกรรมแนะแนว จำนวนทั้งหมด 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบวัดซ้ำทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า ความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาของนักเรียนก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาสูงขึ้นกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เมื่อติดตามผลพบว่านักเรียนมีความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาสูงขึ้นกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ส่วนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และติดตามผล นักเรียนมีความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว ความพอเพียงตามศาสตร์พระราชา ประถมศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช² รองศาสตราจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช³ รองศาสตราจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

Abstract

The purpose of this research was to compare the sufficiency following the King's Science of students before using of guidance activities package with after of guidance activities package and follow up of guidance activities package. The samples were 27 students in Prathom Suksa IV of Wat Yannawa School, Bangkok in 2018 academic year, obtained by a group random sampling. The research instruments were 1) a measurement form for the sufficiency following the King's Science with a reliability of .96, and 2) the guidance activities package for enhancing of the King's Science of Sufficiency, consisting of 10 activities. The experiment group received the guidance activities package were 10 sessions, 50 minutes in each session. Statistics used in data analysis were mean, standard deviation, and one-way repeated ANOVA. The research results revealed that the sufficiency following the King's Science of students before using the guidance activities package, after using the guidance activities package and follow up were significantly different at a level of .01. After using the guidance activities package, the self-sufficiency was higher than before. When follow-up, students had the self-sufficiency higher than before after using the guidance activities package and follow-up, students had the self-sufficiency with no significantly difference.

Keywords: Guidance activities, Sufficiency Following King's Science, Primary Student

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

บทนำ

องค์ความรู้ต่างๆ ที่มาจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือที่เรียกว่า “ศาสตร์พระราชา” (King’s Science) ซึ่ง “หลักแห่งความพอเพียง” เป็นหนึ่งในคำสอนที่สำคัญและได้รับความสนใจอย่างมากที่จะนำมาเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศในยุคปัจจุบัน หากสามารถปลูกฝังคนไทยในปัจจุบันให้หันมาใช้ชีวิตอย่างพอเพียงได้ จะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนาสังคมไทยให้มั่นคงและยั่งยืน ดังที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานโยบายระดับชาติที่นำหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงไปในการวางแผน ยกตัวอย่างเช่น ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2554) ได้กล่าวถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 หมวดที่ 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 กล่าวโดยสรุปว่า การบริหารราชการแผ่นดินต้องพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมาตรา 83 กล่าวโดยสรุปว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2558) ได้กล่าวถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ.2557 กล่าวโดยสรุปว่า การดำรงชีวิตของประชาชนให้เน้นการดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ตามที่สภาเกษตรกรแห่งชาติ (2560) ได้กล่าวถึง พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.2553 มาตรา 11 กล่าวโดยสรุปว่า สภาเกษตรกรแห่งชาติมีหน้าที่ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบายพัฒนาเกษตรกร และองค์กรการเกษตร โดยยึดหลักการเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การผลิตและแปรรูป การตลาด เป็นต้น ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560) ได้กล่าวถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) กล่าวโดยสรุปว่า แนวทางการพัฒนาประเทศ เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนบนพื้นฐานวัฒนธรรมไทยอันดีงาม มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย รักษาทรัพยากรธรรมชาติ และลดความฟุ้งเฟ้อตามกระแสนิยม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจพอเพียง และตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560) ได้กล่าวถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 กล่าวโดยสรุปว่า ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับนี้มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ เช่น ปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ โดยบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน การตลาด การผลิต และการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา หน่วยงานและองค์กรต่างๆ ดำเนินงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล นอกจากเศรษฐกิจพอเพียงจะมีความสำคัญในระดับประเทศแล้ว ในระดับโลกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก็ได้รับการยอมรับและยกย่องสูงสุดจากองค์การสหประชาชาติ (UN) โดยนายโคฟี อันนัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ เป็นผู้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล The Human Development Lifetime Achievement Award แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 9 และมีปาฐกถาถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 กล่าวโดยสรุปว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักการที่เริ่มจากการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และพัฒนาสู่สังคม ชุมชน และเศรษฐกิจระดับชาติ เป็นหลักการที่มีประโยชน์ต่ออนานาประเทศ ซึ่งองค์การสหประชาชาติได้สนับสนุนให้ประเทศสมาชิก จำนวน 166 ประเทศในขณะนั้น ได้ยึดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน จากการที่มีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปเป็นแนวทางในแผนพัฒนาประเทศและในพระราชบัญญัติต่างๆ รวมไปถึงการได้รับการเชิดชูในระดับสากล เป็นการยืนยันได้ว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการที่มีประโยชน์อย่างสูง หากนำมาใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานในทุกภาคส่วนตั้งแต่ในระดับจุลภาคจนถึงระดับมหภาค ซึ่งจะต้องเริ่มในหน่วยเล็กที่สุดของสังคมคือในระดับบุคคล ซึ่งความพอเพียงเป็นคุณลักษณะประการหนึ่งที่ส่งเสริมให้บุคคลมีรากฐานชีวิตที่มั่นคง ใช้ชีวิตอย่างพอประมาณ ปลูกฝังให้บุคคลมีการคิดพิจารณาสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล รอบคอบ ละเอียดถี่ถ้วน รู้จักวิเคราะห์ข้อดี ข้อบกพร่องของสิ่งต่างๆ และวิธีการแก้ไข มีภูมิคุ้มกันในตัว

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ที่ดี รู้จักวางแผนเตรียมการเพื่อรับมือกับปัญหาและความเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างชาญฉลาด ซึ่งการเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความพอเพียงนี้ต้องปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะในช่วงชั้นประถมศึกษา ซึ่งเป็นวัยแห่งการเรียนรู้และซึมซับคุณธรรมจริยธรรมได้ง่าย จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องความพอเพียงตามศาสตร์พระราชา และศึกษาสภาพของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้เลือกทำการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนสหศึกษา หลังจากสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า นักเรียนที่นี้ต้องการการปลูกฝังคุณลักษณะด้านความพอเพียงอย่างมาก เพราะนักเรียนมีพฤติกรรมหลายอย่าง que แสดงถึงการคิดหรือเลือกตัดสินใจกระทำที่ยังขาดความพอเหมาะพอดี ยกตัวอย่างเช่น (1) นักเรียนมักใช้สิ่งของเครื่องใช้ส่วนกลางในห้องเรียนอย่างสิ้นเปลือง เช่น กระดาษ A4 กระดาษสี เครื่องเขียน ดินสopakka กาว เป็นต้น (2) นักเรียนมักรับประทานอาหารไม่หมดจาน เหลือทิ้งเป็นประจำ (3) นักเรียนมักลืมปิดไฟและพัดลมเวลาพักกลางวันและหลังเลิกเรียน (4) นักเรียนชอบซื้อสินค้าตามแบบเพื่อนเพื่อนำมาอวดกัน เช่น เครื่องเขียนยี่ห้อต่างๆ ของเล่น เป็นต้น ทั้งที่มีสิ่งของเหล่านั้นจำนวนมากอยู่แล้ว แต่ซื้อเพิ่มเพราะเห็นว่าเพื่อนมี ตนจึงต้องมีด้วย เพื่อไม่ให้รู้สึกด้อยกว่าเพื่อน (5) นักเรียนหลายคนใช้จ่ายฟุ่มเฟือยไปกับสินค้าตามกระแสนิยมในโลกบันเทิงต่างๆ เช่น แบรินด์การ์ตูนดัง เป็นต้น และมีพฤติกรรมฟุ่มเฟือย เช่น นำเงินค่าขนมที่ผู้ปกครองให้ไปซื้อสินค้าเกี่ยวกับแบรินด์การ์ตูนที่ตนเองชื่นชอบ ซึ่งมีราคาค่อนข้างแพง (6) นักเรียนส่วนมากไม่มีการออมเงินฝากธนาคาร เพราะคิดว่าเงินหมดก็ขอพ่อแม่ใหม่ได้ และยังไม่เห็นความจำเป็นของการออมเงินในเวลานี้ จากสภาพของกลุ่มตัวอย่างที่กล่าวมา ทำให้เห็นปัญหาของการใช้ชีวิตอย่างไม่พอเพียงตั้งแต่วัยต้น นักเรียนไม่รู้คุณค่าของสิ่งของรอบกาย ไม่รู้จักประหยัดทรัพยากรที่มีจำกัด และไม่มีการวางแผนสำหรับอนาคตที่ดีพอ เช่น เรื่องการศึกษาเล่าเรียน ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาในระยะต้นที่มีแนวโน้มจะขยายเป็นปัญหาที่ใหญ่ขึ้นในช่วยวัยที่สูงขึ้น เช่น ถ้าไม่รู้คุณค่าของสิ่งของตั้งแต่ในวัยเด็กก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่รู้คุณค่าของสิ่งต่างๆ ที่สำคัญกว่าเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ เช่น ไม่รู้ค่าของบุคคล สถานที่ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือถ้าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยไปกับสิ่งที่ไม่จำเป็น ไม่รู้จักเก็บออมตั้งแต่วัยเด็กนิสัยฟุ่มเฟือยจะติดตัวไปถึงวัยผู้ใหญ่ ส่งผลให้เป็นบุคคลที่มีสถานะทางการเงินที่ไม่มั่นคง มีหนี้สิน และอาจก่อปัญหาอาชญากรรมตามมา เป็นต้น เพื่อป้องกันไม่ให้ปัญหาดังกล่าวทวีความรุนแรงขึ้นในอนาคต สมควรอย่างยิ่งที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำป็นจะต้องได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังให้เกิดคุณลักษณะด้านความพอเพียงตั้งแต่วัยเริ่มต้นของชีวิตนี้ และจะต้องได้รับการส่งเสริมอย่างถูกวิธีในปริมาณที่เหมาะสมอีกด้วย การเสริมสร้างความพอเพียงให้แก่เด็กนักเรียนนั้น สามารถกระทำได้หลายวิธีและควรจัดในรูปแบบของกิจกรรมที่หลากหลายและดึงดูดความสนใจ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และพัฒนาเด็กนักเรียนทั้งในด้านความรู้ ความคิด ทักษะคติ และการปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพราะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ที่สร้างสรรค์กระตุ้นความสนใจเด็กได้อย่างไม่จำกัด เน้นการปฏิบัติจริงที่สามารถเสริมความรู้ เปลี่ยนแปลงความคิด ทักษะคติ และพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างให้ดีขึ้นได้อย่างเห็นผลประจักษ์ดังที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีผู้ทำวิจัยโดยใช้กิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างไว้ พบว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถนำมาใช้พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพดังเช่น งานวิจัยของ พรพรรณพิศ จันทสุวรรณ (2556,บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหูแร่ จังหวัดสงขลา โดยผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการอยู่อย่างพอเพียง นักเรียนกลุ่มทดลอง มีที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการอยู่อย่างพอเพียง สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

01 และงานวิจัยของ มิเรียม ชื่นสุวรรณ (2554, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม มีทักษะชีวิตด้านสังคมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม มีทักษะชีวิตด้านสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เช่นเดียวกันจากการศึกษางานวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้เห็นแนวทางและแนวโน้มความสำเร็จในการวิจัยครั้งนี้ เพราะจากงานวิจัยที่เคยมีผู้วิจัยไว้แล้วข้างต้น การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถสร้างเสริมความรู้ เปลี่ยนแปลงความคิด ทักษะ และพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างได้ผลดีจริง นอกจากนั้น ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นกิจกรรมที่มีการใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมกลุ่ม เพลง วิดีทัศน์ การแสดงบทบาทสมมติ ใบความรู้ ใบงาน เป็นต้น จึงสามารถพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแน่นอน

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษา มีความตระหนักในความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมขั้นต้นเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของนักเรียน และมีหน้าที่ในการพัฒนานักเรียนทั้งด้านการศึกษา ด้านส่วนตัวและสังคม จึงมีความสนใจที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวมาใช้เพื่อเสริมสร้างความพอเพียงให้แก่ นักเรียน โดยน้อมนำหลักคำสอนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 อันทรงคุณค่ามาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาแก่เยาวชนไทย โดยผู้วิจัยมีความมุ่งหวังว่าชุดกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นนี้จะช่วยสร้างเสริมความพอเพียงให้แก่ นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงความคิด ทักษะ และพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น มีความพอเพียงมากขึ้น และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่จะขับเคลื่อนประเทศไทยไปในทางที่เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์

เพื่อเปรียบเทียบความพอเพียงตามศาสตร์พระราชานักเรียนก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียว โดยทำการวัดก่อน-หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ประชากรที่ศึกษา คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยานนาวา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งหมด 54 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือ (1) แบบวัดความพอเพียงตามศาสตร์พระราชานักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยการวัด 3 ด้านคือ ด้านการมีความพอประมาณ ด้านการมีเหตุผล และด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 -1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .55 ถึง .86 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .96 (2) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพอเพียงตามศาสตร์พระราชานักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 10 กิจกรรม โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรม ผลการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมและสอดคล้องทุกกิจกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ผลการวิจัย

1. ก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาโดยรวมเท่ากับ 2.04 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 อยู่ในระดับน้อย หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาโดยรวมเท่ากับ 3.78 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 อยู่ในระดับมาก และติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาโดยรวมเท่ากับ 3.82 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 อยู่ในระดับมาก และสามารถพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้ (1) ด้านมีความพอประมาณ ก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยด้านมีความพอประมาณเท่ากับ 2.04 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 อยู่ในระดับน้อย หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยด้านมีความพอประมาณเท่ากับ 3.79 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 อยู่ในระดับมาก และติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยด้านมีความพอประมาณเท่ากับ 3.90 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 อยู่ในระดับมาก (2) ด้านมีเหตุผล ก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยด้านมีเหตุผลเท่ากับ 2.04 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 อยู่ในระดับน้อย หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยด้านมีเหตุผลเท่ากับ 3.76 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 อยู่ในระดับมาก และติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยด้านมีเหตุผลเท่ากับ 3.79 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 อยู่ในระดับมาก (3) ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเท่ากับ 2.05 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 อยู่ในระดับน้อย หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเท่ากับ 3.76 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 อยู่ในระดับมาก และติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเท่ากับ 3.80 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 อยู่ในระดับมาก ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาของนักเรียนก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว (n=27)

ความพอเพียง ตามศาสตร์พระราชา	ก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะ แนว			หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะ แนว			ติดตามผลการใช้ ชุดกิจกรรมแนะแนว		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ด้านมีความพอประมาณ	2.04	0.52	น้อย	3.79	0.76	มาก	3.90	0.68	มาก
ด้านมีเหตุผล	2.04	0.51	น้อย	3.76	0.73	มาก	3.79	0.76	มาก
ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	2.05	0.49	น้อย	3.76	0.66	มาก	3.80	0.87	มาก
ความพอเพียงตาม ศาสตร์พระราชาโดยรวม	2.04	0.49	น้อย	3.78	0.70	มาก	3.82	0.67	มาก

2. การเปรียบเทียบความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาของนักเรียนก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว พบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเวลาที่แตกต่างกันมีความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาโดยรวม ($F=1403.80$ $df=2$ $p=.00$) และทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านมีความพอประมาณ ($F=862.72$

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9
The 9th STOU National Research Conference

df=2 p=.00) ด้านมีเหตุผล (F=794.30 df=2 p=.00) และด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว (F=855.97 df=2 p=.00) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาของนักเรียนก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว (n=27)

ความพอเพียงตามศาสตร์พระราชา	SS	df	MS	F	p-Value
ด้านมีความพอประมาณ					
ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	59.09	2	42.825	862.72**	.00
ความคลาดเคลื่อน	1.78	52	0.05		
ด้านมีเหตุผล					
ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	53.89	2	43.99	794.30**	.00
ความคลาดเคลื่อน	1.76	52	0.05		
ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว					
ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	53.99	2	42.07	855.97**	.00
ความคลาดเคลื่อน	1.64	52	0.04		
ความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาโดยรวม					
ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	55.58	2	0.02	1403.80**	.00
ความคลาดเคลื่อน	1.02	52	0.03		

**p<.01

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของของความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาของนักเรียนก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว พบว่า หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาโดยรวมและทุกด้านสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนติดตามผลนักเรียนมีค่าเฉลี่ยความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาโดยรวมและทุกด้านสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนติดตามผลนักเรียนมีค่าเฉลี่ยความพอเพียงโดยรวมและทุกด้านสูงกว่าหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 3

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของของความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาของนักเรียนก่อนใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนว หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว (n=27)

ความพอเพียงตามศาสตร์พระราชา	การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่นำมาเปรียบเทียบ	$\bar{X}$	P
ด้านมีความพอประมาณ	หลังและก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	1.75	.00**
	ติดตามผลและก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	1.86	.00**
	ติดตามผลและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	0.10	.06
ด้านมีเหตุผล	หลังและก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	1.71	.00**
	ติดตามผลและก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	1.74	.00**
	ติดตามผลและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	0.03	.86
ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	หลังและก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	1.75	.00**
	ติดตามผลและก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	1.71	.00**
	ติดตามผลและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	-0.04	.62
ความพอเพียงตามศาสตร์พระราชา	หลังและก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	1.74	.00**
โดยรวม	ติดตามผลและก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	1.77	.00**
	ติดตามผลและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	0.03	.86

**p<.01

อภิปรายผลการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร มีความพอเพียงสูงขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่า นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านความพอเพียงตามศาสตร์พระราชา มีความพอเพียงเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้ก่อนการวิจัย ที่ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นเช่นนี้เพราะเพราะชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านความพอเพียง ได้สร้างขึ้นอย่างถูกต้องเหมาะสมกับหลักการพัฒนากิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีของ ทอดด์ และปรานี รามสูตร (2558 น.44) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว กล่าวโดยสรุปว่า การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว มี 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ ขั้นที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ขั้นที่ 2 กำหนดขอบข่ายชุดกิจกรรมแนะแนว ขั้นที่ 3 กำหนดขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม ขั้นที่ 4 เลือกใช้เครื่องมือและสื่อการสอน ขั้นที่ 5 ประเมินคุณภาพของกิจกรรมแนะแนว และขั้นที่ 6 จัดทำคู่มือประกอบการจัดกิจกรรมแนะแนว นอกจากนั้น การสร้างชุดกิจกรรมทำได้ตรงตามวัตถุประสงค์และลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร ที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาคุณลักษณะด้านความพอเพียง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารและตำราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และเป็นแนวทางในการดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว และตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวที่

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

สร้างขึ้น โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจสอบคุณภาพ และได้มีการนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีระดับชั้นเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างและมีลักษณะพื้นฐานที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างมาก เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้ในเบื้องต้นก่อนการนำไปใช้จริง ชุดกิจกรรมแนะแนว มีการออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย กิจกรรมกลุ่ม/เดี่ยว เพลง วิดีทัศน์ เป็นต้น กิจกรรมที่สร้างขึ้นสามารถดึงดูดความสนใจ กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน ให้นักเรียนได้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน มีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติทั้งงานเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่ม รูปแบบกิจกรรมที่สนุกสนานแต่ได้สาระความรู้ทำให้เด็กซึมซับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ง่ายขึ้น จึงได้รับความร่วมมือจากนักเรียนเป็นอย่างดี อีกทั้งกิจกรรมดังกล่าวได้นำแนวคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จึงพัฒนาความพอเพียงให้แก่แก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณพิศ จันทสุวรรณ (2556, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหูแร่ จังหวัดสงขลา โดยผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการอยู่อย่างพอเพียง นักเรียนกลุ่มทดลอง มีที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการอยู่อย่างพอเพียง สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และงานวิจัยของ มิเรียม ชื่นสุวรรณ (2554, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม มีทักษะชีวิตด้านสังคมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม มีทักษะชีวิตด้านสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านความพอเพียงตามศาสตร์พระราชา สามารถพัฒนาความพอเพียงของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากชุดกิจกรรมแนะแนวสร้างขึ้นได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง มีการอ้างอิงแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้อง สร้างถูกต้องตามหลักการ ด้วยเหตุผลข้างต้นที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จึงทำให้ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาประสบความสำเร็จในการใช้จัดกิจกรรมให้แก่แก่นักเรียนกลุ่มทดลอง โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่ตีความเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะด้านความพอเพียงของนักเรียนต่อไป

2. เมื่อติดตามผล นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยความพอเพียงโดยรวมและทุกด้านสูงกว่าหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านความพอเพียงตามศาสตร์พระราชา เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยความพอเพียงโดยรวมและทุกด้านสูงกว่าหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นเช่นนี้ เพราะชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านความพอเพียงตามศาสตร์พระราชานี้เน้นการลงมือปฏิบัติจริง จึงทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่พัฒนาคุณลักษณะด้านความพอเพียงจนเกิดความรู้และทักษะที่จะสามารถนำไปใช้ปฏิบัติด้วยตนเองหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยในฐานะผู้ดำเนินกิจกรรมได้ปลูกฝังให้นักเรียนได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงอย่างแท้จริง นักเรียนจึงเห็นคุณค่าของการปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนปฏิบัติใน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ชีวิตประจำวันจริงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับที่ สมร ทองดี และปราณี รามสูตร (2558, น.49-50) ได้อธิบายเกี่ยวกับขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมแนะแนว กล่าวโดยสรุปว่า ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมแนะแนว มี 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ผู้จัดกิจกรรมจะดำเนินกิจกรรมการสอนในรูปแบบต่างๆ เช่น บทบาทสมมติ เกม สถานการณ์จำลอง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ (2) ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ผู้จัดกิจกรรมจะทำการสะท้อนความรู้สึก โดยอาจให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำด้วยตนเอง พร้อมทั้งวิเคราะห์และหาเหตุผลจากการขั้นที่ 1 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (3) ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต ผู้จัดกิจกรรมจะให้ผู้เรียน ช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และ (4) ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ ผู้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้กับชีวิตจริง และสร้างเสริมแรงจูงใจในการปฏิบัติด้วยตนเอง

ผลวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านความพอเพียงตามศาสตร์พระราชา สามารถพัฒนาความพอเพียงของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและคงทน นักเรียนสามารถนำองค์ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เนื่องจากชุดกิจกรรมแนะแนวสร้างขึ้นโดยเน้นการลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติจนเกิดความรู้และทักษะที่จะสามารถนำไปใช้ปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ปลูกฝังให้นักเรียนได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงจนนักเรียนเห็นคุณค่าของการปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนปฏิบัติในชีวิตประจำวันจริงอย่างต่อเนื่อง เกิดเป็นพฤติกรรมที่คงทนและส่งเสริมการดำเนินชีวิตให้มีคุณภาพมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์และมีประสิทธิภาพเหมาะที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะด้านความพอเพียงของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความพอเพียงตามศาสตร์พระราชาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนควรมีการปรับเนื้อหาให้เข้ากับวัยของผู้เรียน ควรจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้มีความพร้อมและความเหมาะสมกับรูปแบบของกิจกรรมและความพร้อมของนักเรียน และควรมีการใช้อย่างพอเหมาะและสม่ำเสมอเพื่อศึกษาพัฒนาการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1.2 ควรมีการนำชุดกิจกรรมแนะแนวนี้นี้ไปบูรณาการ โดยปรับเนื้อหาและรูปแบบกิจกรรมเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อให้นักเรียนได้มีการฝึกฝนตนเองมากขึ้น เช่น ในวิชาสังคมศึกษา สามารถประยุกต์ใช้ในการออกแบบกิจกรรมในส่วนเนื้อหาเศรษฐศาสตร์ เช่น เรื่องการวางแผนการใช้เงินอย่างรอบคอบและชาญฉลาด เช่น การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การออมเงิน การใช้เลือกซื้อสินค้าและบริการ ในส่วนเนื้อหาหน้าที่พลเมือง สามารถสอนออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องการทำการหลักการเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน เช่น การวางแผนช่วยเหลือกันชุมชนในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจสังคม ด้วยความมีน้ำใจ สามัคคี ในเนื้อหาวัฒนธรรมและภูมิปัญญา สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องการเห็นคุณค่าในความเป็นไทย การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น วิชาวิทยาศาสตร์ สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การประหยัดพลังงาน การใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างรู้คุณค่า เป็นต้น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการออกแบบกิจกรรมว่าต้องการเข้ารับกิจกรรมรูปแบบใด ชื่นชอบสื่อการสอนลักษณะใดเป็นพิเศษ และมีความคาดหวังจะได้รับประโยชน์ใดบ้างจากการเข้าร่วมกิจกรรม

2.2 ควรมีการวัดความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมด้วย เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมและเนื้อหาของชุดกิจกรรม หากมีการนำไปใช้ในครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

พรรณพิศ จันทสุวรรณ. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดคูแร่ จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

มิเรียม ชื่นสุวรรณ. (2554). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

สภาเกษตรแห่งชาติ. (2560). พระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ พ.ศ.2553. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2560, จาก <https://www.nfc.or.th/content/6437>.

สมร ทองดี และปราณี รามสูตร. (2558). การพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2560, จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewtparliament_parcy/more_news.php?cid=3684.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8. สืบค้นเมื่อ 6 กันยายน 2560, จาก https://www.nesdb.go.th/main.php?filename=develop_issue.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10. สืบค้นเมื่อ 6 กันยายน 2560, จาก https://www.nesdb.go.th/main.php?filename=develop_issue.

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2554). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550. สืบค้นเมื่อ 8 กันยายน 2560, จาก <https://library2.parliament.go.th/giventake/con2550-2.html>.